

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2015 kovas Nr.71

Vasario 16-osios minėjimas

***KOVO mėnesio jubiliejai
Sveikiname!***

50 metų jubiliejų švenčia Jolanta

Kučinskienė iš Stūglių k.;

60 metų sukanka tauragniškiui

Gražvydui Paškoniui;

70 metų jubilėjaus sulaukė

Antanas Šerėnas iš Vyžių kaimo;

75 metų sukaktį švenčia Kazimieras

Andriusevičius iš Gaidžių, Juozapas

Ivanauskas iš Sėlės ir Elena Maniūšienė

iš Maleckazemio kaimo;

80 metų jubiliejų švenčia tauragniškę

Genovaitę Baleišienę, Veroniką Vanda

Žilinskienę iš Gaidžių kaimo ir Anelę

Kučinskienę iš Kalvių;

85 metai sukanka Anei Almonijai

Musteikienei iš Pilkenių, tauragniškei

Angelei Jackūnienei ir Vytautui Kaziui

Šuminui iš Šuminų kaimo;

90 metų jubiliejų švenčia Jonas Vaišnoras

iš Stučių kaimo ir Bronislava Barkuvienė

iš Daunorių kaimo.

Danguolė Grabauskienė

Vasario 16-oji Tauragnuose

Pasitikdami Vasario 16-osios šventę tauragiškiai dalyvavo bendruomenės skelbtoje akcijoje „Gražiausios spalvos trys“ ir puošė gatvę, kurioje gyvena. Džiaugiuosi, kad į kvietimą papuošti gatves (o jų Tauragnuose 16), atsiliepė aštuonios gatvės.

Kiekviena iš jų išties pasipuošė originaliais ir kūrybiškai, ypatingai žinant tai, kad lėšų tam nebuvo skirta. Akį traukė Medžiotojų gatvėje iš sniego pastatyta didžiulė Gedimino pilis su vėliavėlėmis, o visa gatvė išpuošta balionais. Trispalviai originalūs paukščiai kaboję Smėlio ir Musteikio gatvėse, didžiulės širdys papuošė Naująją gatvę, Stučių gatvę pasipuošė Lietuvos žemėlapiu. Nacionalinio Parko gatvės gyventojai papuošė trimis spalvomis ne tik visą gatvę, bet ir sukūrė gražų ženklą su prasmingu užrašu. Ateities gatvėje plevėsavo trispalviai balionai ir kaspiniai, o Lauko gatvėje – dar ir trispalvės gėlės. Ačiū gatvių koordinatorėms – Laimai Danauskienei, Aldonai Budreikienei, Sallijai Deveikienei, Gražinai Grašienei, Jūratei Šinkūnienei, Bronei Juknevičienei, Ingai Šinkūnienei, Valdai Žebelienei ir visiems, prisidėjusiems puošiant mūsų miestelį.

Prie durų visiems, atėjusiems į šventę, buvo prisegtos trispalvės juostelės, išdalinti geltonos-žalios-raudonos spalvų balionai. Susirinkusius į šventę kultūros namuose sveikino seniūnas Alvydas Danauskas, skambėjo moterų ansamblio ir mažosios

Ramintos atliekamos dainos, puošusieji savo gatves buvo apdovanoti. Dainuojant dainą „Gražiausios spalvos tryš“ salėje pakilo rankų miškas su trispalviais balionais, kurie vėliau buvo sudėti į didžiulę širdį, stovėjusią kultūros namų fojė.

Po oficialiosios dalies į tauragniškius kreipėsi meras Alvydas Katinas, kuris trumpai pristatė 2014 metų savivaldybės veiklos ataskaitą. Su švente taip pat sveikino savivaldybės tarybos narys kraštievis Darius Šinkūnas. Koncertavo Utenos styginis kvartetas ir vyrų vokalinis ansamblis, vadovaujami Adolfo Driuko.

Po renginio išeinantys iš salės išsinešė ir širdelę, papuoštą vėliavos spalvomis, kurių šventei prikepė Inga Šinkūnienė. Širdelės buvo ne tik gražios, bet ir skanios. Ačiū Ingai.

Medžiotojų gatvės gyventojų susirinko gausiausias būrys

Gera nuotaika lydėjo puošusius Nacionalinio Parko gatvę

Smagu, kad šventėje dalyvavo tikrai gausus būrys tauragniškių ir svečių, kad susirinkusius lydėjo gera nuotaika.

Klykių bendruomenės pirmininkė Rita Butavičienė informavo, kad jų bendruomenėje taip pat buvo paminėtos 97-osios Lietuvos Valstybės atkūrimo metinės, bendrauta su svečiais iš Utenos savivaldybės. Visų renginio dalyvių

riešus papuošė trispalvės apyrankės, kurias bendruomenės jaunimas nupynė prisidėdamas prie Lietuvos Prezidentės paskelbtos akcijos „Lietuvai ir man“. O bendruomenės moterys sukūrė trispalvį patiekalą iš želė, kuriuo ir vaišino susirinkusius.

Pačių mažiausių tauragniškių daugiausia susirinko Musteikio gatvėje

Baigiamasis šventės akcentas

Vasario 16-oji Klykių bendruomenėje

Toliau tęsiame pasakojimą apie Strazdų kaimą

Evalda Marija Jakaitienė gimė 1940 m. lapkričio 16 d. Zarasuose. Vaikystę praleido Strazdų k., Utenos r.

1962 m. baigusi Vilniaus universitetą iki 2006 m. jame dėstė. 1968 m. – filologijos mokslų daktarė, o 1988 m. – humanitarinių mokslų habil. daktarė, nuo 1989 m. – profesorė. 1988–1991 ir 1994–1996 m. – lietuvių k. katedros vedėja. 1991–1993 m. dirbo Oslo universitete.

Tyrinėjo lietuvių k. priesaginius veiksmažodžius, dabartinės lietuvių kalbos nominatyvinių žodžių leksinę reikšmę, leksikografiją, norvegų rašomosios kalbos istoriją. Parašė studijų vadovų aukštosioms mokykloms, lietuvių kalbos vadovėlių kitataučiams. Yra parašiusi daugiau kaip 100 straipsnių, 12 knygų. Tarp jų svarbiausios yra monografijos „Leksinė semantika“ (1988) ir „Leksikografija“ (2005), studijų vadovai „Ką ir kaip reiškia žodžiai“ (1986), „Žodynų istorijos apybraiža“ (2006), „Leksikologija“ (pirmoji laida – 2009, antroji – 2010), „Lietuvių-norvegų kalbų žodynas“ (pirmoji laida – 2001, ketvirtoji – 2012).

Tekstas, kurį spausdiname autorei sutikus, yra ištraukos iš Evaldos Jakaitienės knygos „Gyvenau... Ir dar noriu“ (ištraukas parinko Danguolė Grabauskienė; nuotrauka iš interneto).

Strazdai – mano vaikystės žemė

Net ir pusę amžiaus nuolat pragyvenusi Vilniuje, niekada nesijaučiau esanti tikra vilnietė. Nepaprastai artimas ir mielas man liko gimtasis kraštas, iki šiol smagu minti tėviškės takus, visada su didžiule pagarba ir neišblėstančiu kaltės jausmu

lenkiuosi mane auginusiems žmonėms. Ten mano šaknys, ten mano gyvenimo atrama. Kai tik pasitaiko proga, neiškenčiu nepasigyrusi: esu Strazdaitė iš Strazdų kaimo, jaukiai rymančio senų galingų medžių paunksmėje, ten, kur susilieja Baluošo ežero ir Būkos upės vandenys. Nesunku suprasti, kad esu kilusi iš visai nekilmingos, tačiau kukliausių miško paukštelių giesmininkų giminės. Ir iš kur tai aukštai kilmei būti! Jau vien pasižvalgai po smėlingus, čiobreliais nuklotus kaimo dirvonus, rausvai žydinčius grikių laukus, išgirsti iš paukštelio pavadinimo kilusią pavardę, paties kaimo pavadinimą, – ir viskas kaip ant delno.

Strazdai – ypatingas Rytų Aukštaitijos kaimas: užkampių užkampis, tylos ir ramybės prieplauka. Mano tėvelis juokaudamas ne kartą yra sakęs: „Čia niekada nebuvo nei baudžios, nei tarybų valdžios, nei kolūkių“. Net ir elektrą įvedė tik baigiantis aštuntajam XX a. dešimtmėčiui, o keliukas į kaimą nuo Vaišniūnų ar Vaišnoriškės – iki šiol duobėtas žvyrkelis (važiuoji juo kaip per rupią tarką).

Buvau vos trijų mėnesių, kai iš Zarasų apylinkių kartu su mama atvykome į tėvelio gimtinę pas senelę ir tetules. Nuo tada Strazdai tapo mano gimtaisiais namais. Senelis buvo ką tik miręs, tėtis vis dar blaškomas po visokias Lietuvos girininkijas, tad ūkyje sukosi vienos moterys.

Ūkis buvo gražus: tvarkingi, dideli, senelio išpuoselėti pastatai, keturios-penkios karvės, jauna širma kumelaitė, kelios tvarte kriuksinčios kiaulės, pulkas bliuančių avelių, pilna vištidė naminių paukščių.

Skaniausia, ką atsimenu, buvo senelės, o vėliau tetulių kepti grikiniai blynai. Didžiuliai, rudi, spirgučiais užpilti, iškepti anksti ryte, sukrauti į didžiulę stirtą ir tik laukiantys, kada bus ištraukti iš pečiaus. Gal buvo svarbu dar ir tai, kad sumalti grikius tiems blynams „padėdavau aš pati“ – ir dabar tarsi matau, kaip sėdžiu girnų aptvare ir maža rankele pilu grikių saujelę į žiopčiojančią girnų angą, o viena iš tetulių girms suka ir dainuoja. Dar be galo buvo skani senelės, o vėliau ir vienos iš tetrulių ant ajerų kepta gryno rugio duona, kurios didžiuliai rudi kepalai su neslepia pagarba maždaug kas du mėnesiai buvo traukiami iš pečiaus. Puikiausiai prisimenu: sėdžiu sau ant gonkelių laiptų ir pasigardžiuodama lėtai kramsnoju didžiulę dar garuojančią jos riekę, gausiai sviesteliu užteptą...

Tekdavo palakstyti ir paskui karvių uodegas: anksti ryte karves išgindavo suaugę, paskui skubėdavę prie ūkio darbų, o gyvulius patikėdavo vaikų būreliui. Ganydavom papieviuose ir pamiškėse, žolės buvo pakankamai, karvės būdavo ramios, tad mūsų žaidimams laiko netrūkdavo.

Šalia Strazdų tyvuliuojantis vaizdingasis Baluošo ežeras visais laikais buvo kaimo maitintojas

Jonas Strazdas (autorės tėvas)
jaunystėje

ir dvasios gaivintojas. Dar mano vaikystėje vanduo buvo toks skaidrus, kad plaukdami valtimi net pačiame ežero viduryje matydavome giliai nardančias žuvis. Vietos išminčiai aiškindavo, kad vanduo švarut švarutėlis yra to ežero, kuriame veisiasi seliavos. Mūsų ežere seliavų buvo nesuskaičiuojama gausybė! Jos plaukiojo gana gerai iš viršaus įžiūrimais guotais. Todėl visų aplinkinių kaimų žmonės jas gaudė tinklais, traukė bučiais. Mes, mažesni ir didesni vaikai, nebijodami susižeisti ar paskęsti, drąsiai teškendavomės savojo ežero pakrantėse (atabradas buvo ilgas, dugno smėliukas gelsvas ir švelnus), įkaitę pirtelėje nardydavome žaliuose jo meldynuose, o vakarais mėgaudavomės irstydamiesi valtimis, nuplaukdavome iki artimesnių ar tolimesnių salų. Baluoše – bent penkios salos! Prie pat Strazdų – tik viena nedidukė, meiliai *Salele* vadinama (dėl daugybės ten augančių beržų kai kas ją ir Beržasale pavadindavo). Pačios didžiausios ir gražiausios – visai netoli kaimyninio Šuminų kaimo: *Degesa*, *Ilgasalė*, *Kirlasalė*, *Liepsalė*.

Upė Būka buvo nepaprastai srauni ir švari. Jos krantai aitriai kvėpėjo ajerais, ten perėjo klykaujančios pempės. Linksmi pamėdžiodami „gyvi gyvi gyvi“ jas viliodavome ir baidydavome. Vakara

dažnai pulkelio traukdavome prie upės šapalų gaudyti. Juos pagaudavome tiesiog rankomis. Kaimo vaikams tai buvo ir būtinybė (šviežia žuvis – svarbiausias ir skaniausias maistas), ir pramoga. Būkos vaga ėjo kaip tik pro mūsų pievas, kur praleistos gražiausios šienapjūtės. Išvilkti iš pražliugusios pievos šlapią žolę nebuvo didelis malonumas, bet visus vargus atpirkdavo iš rūkų kylančios saulės stebuklas, šnerves kutenantis džiūstančio šieno kvapas, kuris iki šiol tiesiog svaigina.

Mano vaikystės metais Strazduose buvo penkios sodybos: kalvio Jono Strazdo, miškų darbinio Alfonso Strazdo, atvykėlio Juozo Čibiro, nusipirkusio sodybą iš vieno Strazdų užkurio, menkutė Petro Ivanausko ir mūsiškė. Taigi tada čia gyveno trys Strazdų ir dvi ne Strazdų šeimos. Strazdų sodybų šeimnininkai giminėmis savęs jau nelaikė, tebuvo tik geri kaimynai. Mūsų senelis tikriausiai buvo labai išmintingas ūkininkas, nes savo vaikams paliko tokį ūkį, kuris skyrėsi iš visų ir savo dydžiu, ir turimu žemės ūkio inventoriu.

Didelė ir erdvi troba, pastatyta 1905 m., iki šiol stovi ant kalnelio ir yra matoma iš tolo. Didžiulė patalpa turėjo du galus, kuriuos skyrė plati ir ilga *priemenė*. Iš vyresnių žmonių pasakojimų esu girdėjusi, kad mano tetulių jaunystėje joje dažnai vykdavo kaimo jaunimo pasilinksminimai – vakaruškos. Į vakarus žiūrintis trobos galas priklausė namų ūkiui. Pirmojoje jo dalyje jau buvo sudėtos medžio lentų grindys, stovėjo austine staltiese uždengtas ilgas stalas, aplink jį – suolai su atramomis, o virš jo – ėgliaus ir susprogusio žilvičio šakelėmis apkaišyti šventųjų paveikslai. Prie šio stalo susėsdavome tik ypatingomis progomis: per metines šventes, atvykus svečiams, per krikštynas ar laidotuves. Vos įėjusių į kambarį akis patraukdavo didelis pailgas sieninis laikrodys rudais mediniais aptaisais. Mažą jis mane truputį baugino, matyt, todėl, kad be perstojo tikėjo ir garsiai mušė valandas (sustojo jis mirus senelei ir daugiau nebepabilo). Arčiau durų galais viena į kitą buvo sustatytos dvi medinės lovos, uždengtos raštuotomis vilnonėmis marškomis ir apkrautos gausybe pūpsančių pagalvių. Antroji šio trobos galo dalis buvo grynai ūkinė: jos asla buvo plūkto molio, kampuose stovėjo visi reikalingi namų ūkio rakandai. Kokių jų tik ten nebuvo! Visokios paskirties *viedrai*, *ušetkai*, *ližės*, *kačergos*, *čepevėlai*, *šiečkos*. Labai įspūdingas buvo milžiniškas duonkepis pečius, ant kurio plataus, kailiniais iškloto pado užsilpdavome pasivartyti ir pasišildyti žiemos vakarais. Toliau nuo pečiaus tarp dviejų langų stovėjo stalas su suolais: čia valgydavo visa šeima. Raugintą pieną ar žuvenį srėbdavome iš bendro *bliūdo*, užkąsdami virtomis miltingomis bulvėmis su lupyna. Kitas, rytinis trobos galas buvo vadinamas kamara. Joje stovėjo geriausi turėti baldai, ant sienų kabojo namų audimo kilimai (matydavau juose ir aukso spalvos liūtų, ir baltų gulbių, ir įvairiaspalvių lelijų). Akyse stovi didžiulis gana meniškai iš mažų medinių detalyčių sunarstytas kryžius. Niekas nežinojo, kaip jis atsirado mūsų namuose, buvo spėliojama, kad gal tai esąs kalinių ar katorgininkų darbas (bet iš kur tie kaliniai ir katorgininkai Strazduose?). Kamara buvo ta vieta, kuria šeima didžiavosi, aprodydavo atvykėliams, nors gyventi joje buvo galima tik vasarą, nes retkarčiais galėjo būti užkuriamas tik mažytis pečiukas kampiniame jos kambarėlyje.

Šalia didžiosios pirkios apaugusi alyvų krūmais dar ir da-

bar kėpso sena, iš protėvio Stanislovo paveldėta buvusi dūminė trobelytė. Joje gimė keli Vinco Strazdo vaikai, tarp jų, žinoma, ir pirmagimis Jonas – mūsų tėvelis. Mano vaikystėje tai buvo kažkokia viliojanti ir slėpinga vieta. Viena net nedrįsdavau į ją įžengti. Vadinome ją *pirkaite*. Labai viliojo dar tebeveikiančios girnos, smalsu buvo pasilipus pakrapštyti aukštinį, pro kurį kadaise buvo išleidžiami kūrenamo ugniakuro dūmai, nosį maloniai kuteno ypatingas jos kvapas (mat kiekvieną žiemą prieš Kalėdas ten buvo rūkomi, o paskui ilgai laikomi sukabinti kumpiai, lašiniai, dešros). Pirkaitės priemenėje buvo ruošiamas pašaras kiaulėms, kapojama žolė ir *batvinių* lapai.

Atšlaime, šiek tiek į pakalnėlę nuo didžiojo namo, stovėjo svirnas su nepaprastai gražiai išdrožintu stogo kraigu. Dviejuose jo pasieniuose buvo atitverti gilūs aruodai su grūdais ar miltais, pakraigėje kabėjo džiovinamų vaistažolių ryšuliukai ir džiuštančios beržinės vantos. Stovėjo ten ir medinė lova, kurioje karštą vasarą nakvodavau su savo pussesere. Šalia svirno buvo iškastas gilus šulinys, iš kurio labai skanų vandenį semdavome panardinę gilyn medinę girgždančią svirtį (tik jau gerokai vėliau ją pakeitė sukamas volas ir geležinė grandinė).

Tarp ūkinių pastatų plytėjo (taip galima sakyti dėl didžiulio jos užimamo ploto) *kluoniena*. Niekas kitas kaime tokios neturėjo. Tai buvo tarsi gerai prižiūrima, keletą kartų per vasarą nušienaujama pieva: viename jos gale – kluonas su tamsia paslaptinga jauja (ant kluono pado esu net bandžiusi kultti su spragilais), kitame – tvartas, trečiame – daržinė, o jos kamputyje prisiglaudusi dar viena maža trobelytė, „vienuolynų“ vadinama (mat joje nuo seno gyveno kelios netekėjusių

tetulių kartos). Kluoniena buvo visokiausių darbų ir žaidimų erdvė: prie kluono buvo kuliama, prie daržinės džiovinamas iš lankų suvežtas šienas, prie tvarto ganomos kiaulės ir žąsys, kerpamos avys, vakarais melžiamos karvės. Kai niekas ten rimto nedirbdavo, prasimanydavome visokių vaikiškų išdaigų. Žaidimams ypač tikdavo šimtmetis ažuolas su plačia iki pat žemės išpuvusia dreve ir pačiais neįtikinamiausiais jos gyventojais: aplink medžio kamieną savo lizdelius lipdė kregždės, šmirinėjo net kiaunės ir voverės, šokinėjo varlės ir rūpužiokės, visus baugindavo piktosios širšės. Ažuolo viršūnėje kasmet atnaujinamame lizde kalendavo gandrai.

Vaikystė man švyti iki šiol. Matyt, todėl, kad Strazduose jaučiausi saugi. Saugi, nes aplinkui buvo vien savi, giminės, artimieji. Mieloji senelė, atitekėjusi į Strazdus iš anapus Baluošo, šešios „nepakartojamos“ tetulės – visos jos mano artimiausi ir brangiausi žmonės, šviesiausia mano atmintis. Tai jos, niekada to nepabrėždamos, visai nejučiomis, tarsi net nenorėdamos, išugdė mano meilę savajam kaimui, miškui, pievai, dainai. Iš jų į mane liejosi žodinga aukštaitiška šnektą, o kartu ir savita šio krašto pasaulėjauta. Visa tai neištrinama! Ypač gimtoji tarmė. Rodos, ir šiandien girdžiu savo senelę šaukiant: „*Vaikela, pazbegėk labelin, teliokas vageli ištrauke – tai zilioja dabar! Nuvesk tu jį panuovalin, gal ramesnis bus. Tik paskui runkelas nusmazgok ramiu undeniuku – zara suriukus slėgsma*“. Atgyja atmintyje ir jos pasakojimas apie tai, kad ten, ties *lašmeniu*, kur Būka įteka į Baluošą, tikriausiai gyvenęs Adomas su Ieva, nes ten juk gražu kaip rojuje: viržiais kvepia išlakus pušynas, apsukom dūzgia darbštuolės bitės, žemuogėm raudonuoja *panuovoliai*, susiliedamos pliuškėna ežero ir upės bangelės... Matyt, todėl ta kaimo palaukė ties upės vingiu ir buvusi *Adomragiu* pavadinta. Senelė pasakodavo ir apie už pievų plytintį klaidų raistą, *Mikaloraisčiu* vadinamą, pilną vanagų ir tetervinių lizdų. Mums, vaikams, drausdavo vieniems ten lankytis, vis gąsdindavo: „Velnius akivaran intrauks, vanagas nusneš ar gailiais nugaruosta“.

Dabar galvoju: kažin ar ne tada buvo sužadintas mano noras pasidomėti savo kaimo vietų vardais? O jų ten begalės – ir pačių įdomiausių! Namiškių ir kaimynų pradėjau klausinėti, kodėl viena paupio pieva pavadinta *Teletnyku*, kita – *Kuliu*, trečia – *Degutine*. Jau tada man buvo aišku, kodėl vieną lauką vadina

Su senele Monika Kinduryte-Strazdiene ir mama Strazduose

Su tėveliu Strazduose

Par egliotį (tarmiškai: *paraglioti*), kitą – *Par dįdijį akmenį* (tarmiškai: *pardidijį akmenį*), trečią – *Par tiltą* (tarmiškai: *partiltu*). Juk ties vienu auga eglė, ties kitu guli nemenkas akmuo, o trečias yra prie pat tilto per upę. Bet štai aiškinimai, kodėl laukas prie upės yra pavadintas *Par skrynį* (tarmiškai: *parskryniu*), būdavo vis kitokie: tetulės aiškino, kad kažkada tame lauke buvo užkasta skrynja su netikėtai mirusios jaunamartės kraičiu, kaimynas pasakojo, kad ten buvusi pamesta nuo rusų bėgusios Napoleono kariaunos skrynja su prisiplėštu grobiu, o vienas arkliaganis buvo sukūręs romantišką istoriją apie *luotą*, panašų į skrynją, kuriuo Būka būdavo plukdomos laimingos įsimylėjėlių poros. Taip pamažu supratau, kad vietų vardus žmonės kuria, o vėliau aiškina, remdamiesi savuoju pasaulio supratimu, savo gyvenimo patirtimi.

Senolių išminties, pasakų, dainų, o ir paprasčiau šio gerumo mane mokė šauniosios tetulės. Ir tik viena iš jų buvo ištekėjusi, o penkios taip ir mirė Strazdaitės. Visas jas vadino mažybiniais vardais: Aneliutė, Augustiūtė (ją vaikai dar buvome praminę

Uziute, nes ilgą vardą ištarti buvo per sunku), Nastutė, Monikutė, Julytė, o ta,

kuri ištekėjusi, pati vyriausia buvo Marytė.

Jau senokai šioje žemėje nebėra mano tetulių Strazdaičių, išmirė ir mane globoję kaimynai. Skaudžiai sugelia širdį, kad silpsta, nyksta giminių santykiai, o kartu ir senoji kaimo kultūra. Tik pažadinta atmintis dar bando sukurti pakylą prarastai vaikystei, prarastam saugumui. Tebestovi Strazduose senelių statyta dviejų galų troba, laikantis senųjų brėžinių perstatytas senasis „vienuolynas“, šalia – gerokai apgriuves kluonas, paežerėje – pirtelė... Nunyko šimtmetis galiūnas ažuolas. Nebeliko daržinės, į kurią iki viršaus prigriaudavom kvepiančio šieno. Kažkam buvo parduotas nepaprasto grožio svirnas. Išlikusi senoji pirkaitė paversta sandėliuku. Tebekėpso dabar ten nenaudojamos, neveikiančios garnos, lubose galima ir aukštinio liekanas įžiūrėti.

Į Strazdus nuvažiuoju kiekvieną vasarą, dažnai – ir rudenį. Miške – ar uogauju, ar grybauju, ar šiaip vaikštinėju – iki šiol jaučiuosi tarsi saugiuose gimtuosiuose namuose. Tėviškėje man iš tiesų jauku ir gera. Jaučiuosi tikrai laiminga, kad pavyko išsaugoti nenukirstas savo šaknis.

Spausdiname paskutinį Birutės Grašytės pasakojimą apie vieno kaimo žmones

Birutė Grašytė. Žydinti Veronika.

Iš ciklo „Šešių trobų kaimas“

Šį kartą apie paskutinę – šeštąją trobą ir kaimynę Veroniką.

Mūsų kieme, prie šulinio, augo mažos mėlynos švelnių žiedų gėlės. Iš tolo pieva atrodydavo lyg nutūpta nedidelių melsvų drugelių. Kaimynė buvo sakiusi, jog ten žydi veronikos.

Trubūt kiekvienas kaimelis turi tokių bobučių, kurios lyg prisuktos vis kažkur mažais žingsniukais eina, pasitaiso skarelę, patrauko jos kampučius, sučepsi, kad nuo saulės išdžiūvusios lūpos atgautų savo rausvumą, ir toliau eina: tai į bažnyčią, tai į ganyklą, pieninę, parduotuvę ar į mišką grybų. Tokia buvo ir mano kaimynė Veronika, kuri gyveno kitoj žvyrkelio pusėj, arčiausiai Amalio trobos.

Veronika buvo maža, su kurpele, bet visada geros nuotaikos, visada besišypsanti, kaimynai sakydavo: žydinti. Veronika mokėdavo pajuokauti, bet dažniausiai būdavo kukli, nesikišdavo į kitų kaimynų gyvenimus, nekomentuodavo jų, buvo užsiėmusi savuoju. Atsimenu, jog visur eidama dainuodavo apie bernelį, kuris mergelei skina gėles.

Amalis sakydavo, kad Veronika būtinai turi samdyti žmogų iš gretimo kaimo, tokį Jurgį, kuris jai iškastų naują šulinį, nes tas, iš kurio ji dabar semia vandenį, yra vos dviejų ritinių. O blogiausia, kad visai šalia kūdros, juk ir vanduo nešvarus, varlės visokios šokinėja. Bet ji tik numodavo ranka: „Nieko tokio, jei ir prastesnis tas vanduo, visą gyvenimą taip gyvenau ir buvo gerai, didelėm ligom nesirgau, tai ko čia dabar naują kast?“ Vėliau kalba pasisukdavo apie tai, koks oras, jei vasara eidavo į pabaigą, būtinai paliūdėdavo, jog medžiai nuogyn, kad netrukus užteiktų šalnų.

Vasaros rytais Veronika atsikeldavo pati pirmoji iš viso kaimo, apsilkdavo savo žalią sijoną ir eidavo ravėti didžiulio gėlių darželio panamėje. Jame augo astrai, jurginai, narcizai, gvazdikėliai ir oranžinės lelijos. Tokios ne tik gražios, puošia namus, bet tinkamos nešti ir į kapines. Kartais kaimynė mane pasikviesdavo, sakydavo, jog išmokys pažinti gėles, pasakys, kaip kuria reikia rūpintis. Bet man įdomiausia būdavo visai ne gėlės, norėdavau pasigauti jos pilką pūkuotą katiną Vincį. Kažkada Veronikos paklausiau, kodėl ji savo katinui davė žmogaus vardą, mūsiškiai visada būdavo miciai, rainiai ir pilkučiai. Veronika sakė, kad nereikia skirstyti žmogaus ir gyvūno vardų. Jeigu tinka, ir duodi.

Visada labiausiai stebino, iš kur Veronika žino tiek daug paukščių pavadinimų, atpažįsta jų balsus, juk jie kartais visai nesiskiria. Kaimynė dažnai eidama sustodavo ir liepdavo pasiklausyti, o tada bandydavo spėlioti, ar čia tik ne vieversio čirenimas. Ir kad šitaip vieversys čirena tik tuoktuvų metu. Klausinėdavau, iš kur ji tiek visko žino, bet Veronika nusišypsodavo ir sakydavo, jog mažai žino, bet užtenka. Kaimo žmogui svarbiausiai žinoti tai, kas jį supa, kas kiekvienus metus kartojasi.

Be katino, Veronika augino šešias vištas ir žalą veršelj. Pastarasis dažniausiai būdavo pririštas kieme, o per pietus, jei tik Veronika turėdavo ūpo, nunešdavo jam du alyvinius obuolius. Sakydavo, jog gyvuliai labai mėgsta, o ir sveika, vitaminų daug. Jeigu eidavau pro šalį, kai kaimynė perkeldavo veršį, ji man leisdavo išrinkti, kur jį priišti. Būdavo įdomu, vėliau visada ateidavau patikrinti, kiek žolės veršis jau nuėdė ar neapsuko grandinės aplink šalia augančią jauną vyšnią.

Kartą kaimynė veršiuką priižo prie pat kūdros, sakė, galės nueiti pasižiūrėti į save, į atspindintį dangų, mat karvės retai pakelia galvą. Vakarop kvietė mane ateiti, nes būtinai turiu pamatyti, kaip gražiai veršiukas nepasiekia vandenyje mirkstančios beržo šakos.

Bronė Juknevičienė

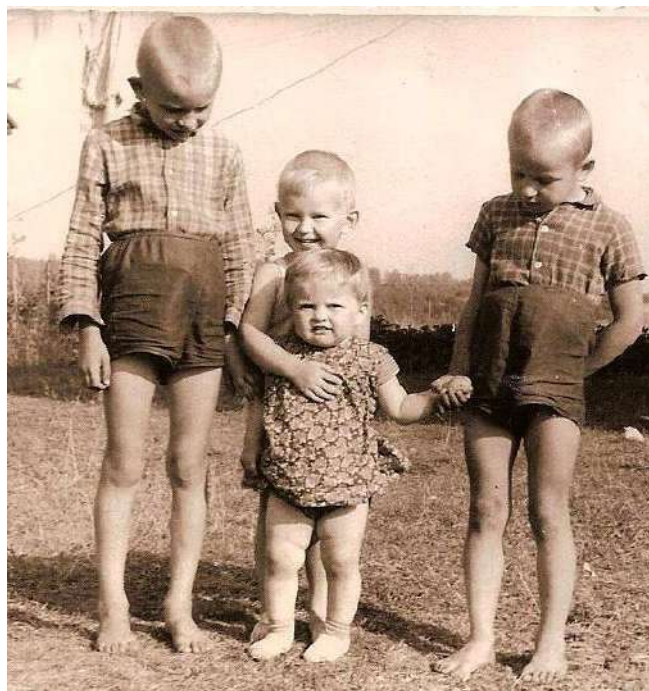
Kai aš mažas buvau

Ilgai žiūrėjau į šitas nuotraukas... Kiek čia daug mūsų gatvės vaikų! Prisimenu, kad ir mūsų gatvė kitaip atrodė, gaila, kad neturiu nuotraukų. O gal kurio nors tauragniško albu-

me yra nuotraukų, kuriose įamžintos gatvės prieš 20–30 ar daugiau metų?

Fotografas Tauragnuose nebuvo dažnas svečias, todėl mamos stengdavosi pasinaudoti galimybe nufotografuoti vaikus. Kaip žaidė vieną vasaros dieną, taip ir sustojo visi: pirmoje eilėje iš kairės Rima Šinkūnaitė, Ričardas Dicevičius, kas šalia jo, nustatyti nepavyko. Už jų didesni vaikai: Petras Šinkūnas, Gražina Kavarskaitė, Laima Kavarskaitė, Rima Kavarskaitė, Daiva Juškaitė, Algis Kavarskas, Jonas Šinkūnas, Vaida Juškaitė.

O kitoje nuotraukoje užfiksuota didžiulė meilė! Gal prieš 45 metus tarp Ričardo ir Rimutės įsiplieskė meilė... Ričardas visada ir visur vaikščiojo tik su Rimute, o jos broliai Petras ir Jonas, matyt, sesers kavalieriui nedraudė rodyti karštų jausmų! Ričardas ir Rimutės mamai buvo pasakęs, kad „ženysis“ ir mylimosios mamą vadino „ošvė“ (žodžio *uošvė* neištarė). Tiesa, paaugęs apie ankstyvos vaikystės meilę jau nebekalbėjo ir bėgdavo šalin, kai „ošvė“ primindavo pažadus... Ar jie patys dar prisimena šią istoriją?

Apie renginius trumpai

(informacija Danguolės Grabauskienės)

Vasario 11 d. Tauragnų bibliotekoje vyko saugaus interneto popietė, kurioje dalyvavo Tauragnų mokinukai ir jų mokytoja Aldona Tartilienė. Mokiniai prisiminė svarbiausias saugaus interneto elgesio taisykles. Skaitė knygelės „Bitutė internete. Kas nori Bitutę apgauti“ internetinę versiją, žaidė internetinį žaidimą „Jurgio ir Irmos nuotykių internete“, atliko interaktyvaus saugaus interneto testą.

Mokinukai bibliotekoje

Vasario 15 dieną Tauragnų kapela (vadovė Vilma Valienė) koncertavo Užgavėnių šventėje Utenoje.

Tauragnų krašto muziejuje nuo vasario 11 d. iki kovo 15 d. veikia tautodailininkės Astos Kaminskienės floristinių darbų paroda „Gėlių angelai“.

Parodos pristatymas vyko kovo 17 d. Jo metu autorė papasakojo, kaip kyla idėjos, kiek laiko užtrunka augalų rinkimas, džiovvinimas, paruošimas. Po pristatymo tautodailininkė pravedė edukacinį užsiėmimą, kurio metu susirinkusios moterys iš džiovintų augalų pasigamino atvirukų, skirtukų (**Žiūr.** nuotr. apačioje)

IDOMU

Rinkimams pasibaigus

(informacija iš interneto)

Tauragnų rinkiminėje apygardoje yra 1172 rinkėjai. Dalyvavo 588 rinkėjai. Tai 50,17 proc. (Utenos r. 52,71)

Utenos r. meru išrinktas **Alvydas Katinas**. Už šį kandidatą Tauragnuose balsavo 339 rinkėjai; už Edmundą Pupinį – 127; už Nerijų Kaukėną – 82; už Ruzaną Katinienę – 17; už Stanislovą Antuchevičių – 13 rinkėjų.

Tauragnuose už *Socialdemokratų* partiją atiduotas 221 balsas; už *Tėvynės sąjungą* – 108; už *Liberalų sąjūdį* – 107; už *Valstiečius ir žaliuosius* – 61; už *Lietuvos laisvės sąjungą (liberalus)* – 20; už *Darbo partiją* – 22; už *Tvarką ir teisingumą* – 29; už *Drąsos kelią* – 2 balsai.

Taryboje Socialdemokratų partija turės 11 mandatų, Tėvynės sąjunga – 5, Liberalų sąjūdis – 4; Valstiečiai ir žalieji – 3, Laisvės sąjunga (liberalai) – 2 mandatus.

Iš tauragniškių taryboje dirbs Raimundas Čepukas, taip pat iš šio krašto kilęs Darius Šinkūnas (abu socialdemokratai). Sveikiname ir linkime prasmingų darbų.

Foto reportažas iš Užgavėnių renginio „Žiema, žiema, bėk iš kiemo“

Lašininis trauktis dar nežada

Kas stipresnis?

Šauniosios blynų kepėjos

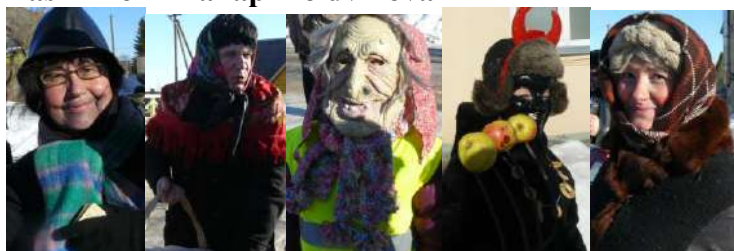
Tai skanumas šiupinio!

Lašininio ir Kanapinio dvikova

Norinčių pasivažinėti netrūko

Muzikantai grojo iš peties, net blynų pavalgyti neturėjo laiko

Ačiū visiems, kūrusiems šventę!

KVIEČIAME

Kovo 11 d. 12 val. kviečiame į Lietuvos
Nepriklausomybės 25-mečio ir dr. Eugenijos
Šimkūnaitės 95-ųjų gimimo metinių minėjimą.

Kultūros namų foje veiks paroda „Lietuva po
Angelo sparnu“ (keramikę Jovita Paukštytė).

Šventėje dalyvaus svečiai iš
E. Šimkūnaitės labdaros ir paramos fondo,
Utenos kraštotyros muziejaus.

Šįkart arčiau susipažinsite, ką mūsų išymioji
kraštiečiai rašė apie grybus, galėsite dalyvauti
viktorinoje ir laimėti prizų.

Matysite naują „Mokiukų“ pasirodymą –
spektakliuką pagal Just. Marcinkevičiaus
„Grybų karą“.

Ir, žinoma, galėsite paragauti ypatingo
patiekalo su grybais!

Tauragnų krašto muziejus
UKC Tauragnų skyrius

Kviečiame pasiklausyti **Ryčio Cicino** ir **Giulijos**
gražiausių dainų!

Tauragnų kultūros namuose **kovo 13 d. 20 val.**

Bilieto kaina:

išankstinis bilietas suaugusiems 4 Eur,

vaikams nuo 5 iki 9 m. – 2,32 Eur;

renginio dieną bilieto kaina 6 Eur.

Bilietus galite įsigyti kultūros namuose. Paskubėkite!

Kad įvyktų koncertas, reikia bent 50 žiūrovų.

Kovo 21 d. 13 val. minėsime Teatro dieną.
Svečiuosis Anykščių rajono Viešintų kėlojimo teatras
su spektakliu „Kurčias žentas“
(rež. V. Germanavičius,
vadovė Ligita Karvelienė).

Pasitikdami Velykas kviečiame vėl puošti

Velykų medį. Nuo pernai metų turime nemažai
likusių įvairių margučių, tad kviečiame
bendruomenės moteris vėl megzti, klijuoti, nerti ...

Margučius atneškime į kultūros namus.
Velykų medį puošime balandžio 1 dieną 11 val.

AKTUALU

Nuo **2015 m. kovo 2 d.** pradedamos rinkti
paraiškos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020
m. programos veiklą „Asbestinių stogų dangos
keitimas“. Paramos paraiškas priima iš pareiškėjų
iki **balandžio 30 d.**

Pagal šią veiklą remiamas kaimo vietovėje
esančių gyvenamųjų namų, priklausančių fiziniams
asmenims, asbestinių visos stogų dangos
pakeitimas. Finansuojama iki 50 proc. visų
tinkamų finansuoti projekto išlaidų, didžiausia
paramos suma vienam projektui įgyvendinti negali
viršyti 2000 eurų.

Kovo 16 d. Tauragnų seniūnijoje bus
renkamos pavojingos, didelių gabaritų ir pakuotės
atliekos. Speciali UAB „Utenos komunalininkas“
mašina surinks pakuotės atliekas (stiklinės,
popierinės ir kartono, plastikinės, metalinės ir kt.)
ir kitas antrines žaliavas; elektros ir elektroninės
įrangos atliekas; didelių gabaritų atliekas (buitinę
techniką, baldus, lengvųjų automobilių, motociklų
ir dviračių padangas ir kt.); pavojingas atliekas
(liuminescencines lempas, akumulatorius,
panaudotus tepalus, galvaninius elementus ir kt.).

A + A Seniūnijoje

Vasario mėn. mirė

ALDONA NARVAIŠIENĖ, 80 metų,

Vilkablauzdės kaimas;

ALDONA JUŠKIENĖ, 61 metų, Kalvių k.

Užjaučiame artimuosius

Nuotraukos Dainiaus Atkočiūno, Ritos
Butavičienės, Danguolės Grabauskienės, Gražinos
Grašienės, Aldonos Tartilienės, Žymanto
Trimonio, Romo Tubelio,
taip pat iš asmeninių archyvų;
Redagavo ir maketavo Danguolė Grabauskienė
Rašykite mums: dangsidabr@gmail.com
Spausdino Utenos spaustuvė

